

בש"פ 4488/24 - מוחמד אבו תקפה נ' מדינת ישראל

בית המשפט העליון

בש"פ 4488/24

לפני:

כבוד השופט א' שטיין

העורר:

מוחמד אבו תקפה

נגד

המשיבה:

מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי באר

שבע (השופט י' עדן) אשר ניתנה ביום

24.4.2024 במ"ת 34395-04-24

בשם העורר:

בשם המשיבה:

עו"ד טל אשכנזי

החלטה

הערר

1. לפניי ערר לפי סעיף 53(א) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים), על החלטת בית המשפט המחוזי באר שבע (השופט י' עדן), אשר ניתנה ביום 24.4.2024 במ"ת 34395-04-24, במסגרתה הורה בית המשפט על מעצר העורר עד תום ההליכים המשפטיים אשר מתנהלים נגדו בת"פ (מחוזי באר שבע) 34431-04-24 (להלן: ההליך העיקרי).

עיקרי כתב האישום והליכים קודמים

2. ביום 15.4.2024 הוגש לבית המשפט המחוזי באר שבע כתב אישום מושא ההליך העיקרי, אשר מייחס לעורר ניסיון לבצע עבירות נשק (נשיאה והובלה), עבירה לפי סעיפים 144(ב) ו-25 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); החזקת אגרופן או סכין שלא כדון, עבירה לפי סעיף 186(א) לחוק העונשין; וחבלה בכוונה מחמירה, עבירה לפי סעיף 329(א)(1) לחוק העונשין.

3. על פי עובדות האישום, בתקופה הרלבנטית לכתב האישום אחותו של העורר היתה בת זוגו של אביו של המתלונן, ולכן הייתה בין העורר לבין המתלונן היכרות מוקדמת. ביום 21.3.2024 בשעות הערב, בסמוך לתחנת דלק "תפוז" שברהט, עקף מצד ימין רכב מסוג ניסן - בו נסע העורר - את רכבו של המתלונן. הרכב בו נסע העורר נעצר לא הרחק מרכבו של המתלונן וממנו יצאו שניים: העורר עצמו, כשהוא אוחז בידו חפץ הנחזה להיות אקדח וכן סכין, ואדם נוסף שזהותו אינה ידועה למדינה, אשר אחז בפטיש (להלן: השותף). השותף שבר באמצעות הפטיש את שמשות הקדמית של רכבו של המתלונן. מיד לאחר מכן, העורר התקרב לרכבו של המתלונן ודקר את המתלונן שתי דקירות באזור החזה והבטן. כתוצאה מהדקירות כאמור, הובהל המתלונן לבית החולים, שם נכרת הטחול שלו ובוצעה תפירה של הסרעפת וזנב הבלב.

4. בד-בבד עם הגשת כתב האישום, הגישה המדינה בקשה למעצר העורר עד לסיום ההליך העיקרי. בבקשה נטען כי קיימות ראיות לכאורה להוכחת המיוחס לעורר. ראיות אלה כוללות: עדות המתלונן; עדות אביו ואחיו של המתלונן, אליהם התקשר המתלונן מיד אחרי אירועי הדקירה וציין את שמו של העורר; והודעה טלפונית ששלח העורר לאחותו. ביחס לעילת המעצר, טענה המדינה כי קמה נגד העורר עילת מעצר מכוח סעיפים 21(א)(1) ו-21(א)(1) לחוק המעצרים, שכן קיים יסוד סביר לחשש שהעורר יסכן את בטחונו של אדם, הציבור או המדינה וכי שחרורו ממעצר יביא לשיבוש הליכי משפט ולהתחמקותו מהדין. כמו כן טענה המדינה כי קמה כנגד העורר חזקת מסוכנות מכוח סעיף 21(א)(1)(ג)(4) לחוק המעצרים, שכן העורר החזיק בנשק.

5. בדיון שהתקיים בבית המשפט המחוזי ביום 24.4.2024, הסכים העורר לקיומן של ראיות לכאורה ועילת מעצר וביקש מבית המשפט להורות על הגשת תסקיר שירות מבחן בעניין מעצרו. בית המשפט (השופט י' עדן) קבע כי אכן קיימות ראיות לכאורה ועילת מעצר בעניינו של העורר. בית המשפט לא מצא מקום להורות על הגשת תסקיר שירות מבחן בעניינו של העורר. נוכח הנסיבות הקשות של ביצוע העבירות המיוחסות לעורר, סבר בית המשפט כי אין חלופה שתוכל להפיג את המסוכנות העצומה הנשקפת ממנו וכי בנסיבות אלה, אין צורך בתסקיר שירות מבחן. בית המשפט הורה אפוא על מעצרו של העורר עד תום ההליכים; ומכאן הערר.

טענות הצדדים

6. לטענת העורר, שגה בית המשפט המחוזי כאשר הורה על מעצרו עד תום ההליכים ולא הורה על הגשת תסקיר שירות מבחן לבחינת חלופות מעצר בעניינו. העורר טוען כי בית המשפט היה חייב לבחון חלופת מעצר בעניינו. עוד טוען העורר כי לזכותו נזקף היעדר עבר פלילי, וכי ניתן לאיין את המסוכנות המיוחסת לו בחלופות מעצר הרמטיות המגובות בביטחונות כספיים. כן מציין העורר כי מידת הפגיעה במתלונן לא הייתה חמורה. העורר טוען כי ביכולתו להציע לבית המשפט חלופות מעצר ומפקחים ראויים.

7. מנגד, המדינה סומכת את ידיה על החלטת בית המשפט המחוזי ועל נימוקיה.

דיון והכרעה

8. כפי שכבר הזדמן לי לקבוע במקרים רבים:

"כאשר כתב אישום שהוגש נגד נאשם בגיר מאומת כדבעי בראיות לכאורה, והנאשם חוסה בצילה של חזקת המסוכנות אשר נקבעה בסעיפים 21(א)(1)(ג) ו-22ב(ב) לחוק המעצרים, השאלה שיש לשאול ביחס לאפשרות לשחררו מן הכלא בתנאים מגבילים או להעבירו למעצר בפיקוח אלקטרוני אל מחוץ לכותלי הכלא, היא לא "למה לא?", אלא "למה כן?" [...] בש"פ 250/21 מדינת ישראל נ' פרוך, פסקה 19 (31.1.2021)).

חזקת המסוכנות מטילה על הנאשם את הנטל לשכנע את בית המשפט כי לא נשקפת ממנו מסוכנות המצדיקה מעצר עד תום ההליכים או כי ניתן לאיין או, למצער, למזער את מסוכנותו במסגרתה של חלופת מעצר כזאת או אחרת. חלופה כאמור לא תתאפשר אלא בהתקיים טעמים מיוחדים, והנטל להוכיח את התקיימותם רובץ על הנאשם (ראו: בש"פ 248/20 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקאות 20-26 (2.2.2020); בש"פ 1230/20 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (3.3.2020)).

9. במקרה דנן, מדובר בנטל כבד מנשוא. העורר ביקש לשכנעני כי מעשה הדקירה המיוחס לו - שכאמור מאומת בראיות לכאורה - לא היה מסוכן כלל, ולשם כך הציג לפניי צילומים בהם מופיע המתלונן עם תפירות כירורגיות סביב פצעי הדקירה. צילומים אלה מראים את היפוכו של דבר: מדובר בדקירות שרק במזל לא הסבו למתלונן נזק גוף חמור ביותר. המסוכנות הנשקפת מהעורר היא רבה, כפי שקבע בית המשפט המחוזי; וחזקת המסוכנות אשר נזקפת לחובת העורר לא נחלשה כהוא זה.

10. באשר להחלטת בית המשפט המחוזי שלא להורות על הגשת תסקיר מעצר - הדבר מסור לשיקול דעתו כערכאה דיונית, כפי שקבע המחוקק בהשתמשו במילה "רשאי" בסעיף 21א(א) לחוק המעצרים. בשיקול דעת זה, אשר הופעל כפי שהופעל, אין בידי להתערב.

11. גדולה מזו: בית המשפט המחוזי צדק גם לגופם של דברים. כאשר ברור ששום חלופת מעצר לא תסכון, ממילא אין טעם להזמין תסקיר שירות מבחן (ראו: בש"פ 27/15 יונס נ' מדינת ישראל, פסקאות 9-6 (15.1.2015) (להלן: עניין יונס)). זמנו של שירות המבחן הוא משאב ציבורי מוגבל ואין מקום לבזבזו, כפי שלצערי נעשה בלא מעט הליכי מעצר. כפי שהעיר בעניין זה השופט י' עמית:

"ברבות השנים הזמנת תסקיר מעצר הפכה לנורמה כמעט בכל תיק מעצרים. מספר תסקירי המעצר

הולך וגדל בעוד התקנים של שירות המבחן אינם גדלים בהתאמה, ומטבע הדברים יש לכך מחירים נלווים: יותר זמן נדרש להכנת תסקיר מעצר ושירות המבחן נדרש לבקש ארכות בעוד הנאשם ממתין במעצר; לחץ הזמנים אינו מאפשר להרחיב ולהעמיק בבדיקה במקרים המתאימים; תסקירי המעצר באים על חשבון תסקירי עומק לצורך גזירת העונש ועוד." (ראו: עניין יונס, פסקה 7).

בא-כוח העורר ביקר את החלטת בית המשפט המחוזי שלא להורות על הכנת תסקיר מעצר, וזאת כמובן זכותו המלאה. בשונה מבא-כוח העורר, אני סבור כי החלטה זו ראויה לשבח.

12. הערר נדחה אפוא.

ניתנה היום, כ"ט באייר התשפ"ד (6.6.2024).

שׁוֹפֵט
